

PROGRAMACIÓ UNITAT DIDÀCTICA 1: EL DESEQUILIBRI ECONÒMIC MUNDIAL. LA GLOBALITZACIÓ

GUIA PER A L'ÚS DELS MATERIALS

OBJECTIUS

1. Comprendre els mecanismes de funcionament de l'economia i els elements que intervenen.
2. Identificar els elements comuns de les activitats econòmiques.
3. Conèixer les característiques dels models econòmics del capitalisme i del socialisme i com el capitalisme s'ha instaurat com un sistema global.
4. Entendre que l'economia mundial tendeix cap a la globalització, però que ha produït al mateix temps el creixement de la pobresa.
5. Descriure l'intercanvi desigual i el deute extern que afecta els països subdesenvolupats.
6. Comprendre els mecanismes que han generat el sorgiment d'unions econòmiques entre països com la UE.
7. Conèixer les característiques de l'economia espanyola.
8. Entendre com afecta a Catalunya aquest sistema econòmic global i quin paper desenvolupa dins el context europeu.
9. Analitzar els processos econòmics i els diferents elements que els conformen a través de la interpretació de fonts gràfiques i escrites.
10. Adoptar actituds crítiques en relació a les conseqüències de la globalització en les societats i sistemes productius.

CONTINGUTS

Conceptes

1. Principis de l'activitat econòmica.
2. Elements de l'economia.
3. Principals indicadors socioeconòmics. L'Índex de Desenvolupament Humà.
4. Els sistemes econòmics. El capitalisme i el socialisme.
5. El desequilibri mundial. El concepte de globalització. Les potències emergents: Xina i Índia.
6. Les institucions financeres internacionals. Característiques. Paper que exerceixen en l'economia global. Els països centrals i els perifèrics: el subdesenvolupament.
7. L'intercanvi desigual. El deute extern.
8. Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni com a eina per a la reducció de les desigualtats al món.
9. L'economia espanyola i catalana. Reptes de futur.

Procediments

1. Anàlisi i interpretació dels principals indicadors socioeconòmics.
2. Anàlisi i interpretació de fonts escrites, relacionades amb el tema de la globalització.
3. Elaboració de breus treballs d'investigació geogràfica amb fonts periodístiques. Fer un dossier de premsa: La crisi financera mundial
4. Definició de termes econòmics bàsics suficients per a entendre una aproximació a l'economia.
5. Lectura i comparació de dades estadístiques.
6. Anàlisi i interpretació de mapes: la geografia de la pobresa, el mapa de la fam...

Actituds

1. Consciència de la complexitat dels fenòmens geogràfics: multicausalitat dels fenòmens.
Interès per conèixer el funcionament econòmic de les societats actuals.
2. Consciència de la complexitat de les activitats econòmiques.
3. Valoració dels problemes econòmics dels països subdesenvolupats i rebuig envers la desigual distribució de la riquesa i l'intercanvi desigual.
4. Valoració dels avantatges i inconvenients de l'economia capitalista.
5. Actitud favorable a l'ordre, el rigor i l'honradesa en la preparació, realització i obtenció de resultats en els treballs geogràfics.

ACTIVITATS

A l'inici de la unitat didàctica es troben dos espais de comunicació i treball col·laboratiu que professor i alumnes poden anar utilitzant:

- Punt de Trobada: espai on plantejar dubtes, fer consultes i fer aportacions al desenvolupament de la unitat.
- Fòrum de debat: Com afecta la globalització la nostra vida diària?

L'espai *Abans de començar* presenta dues propostes d'activitat:

- Resposta a un qüestionari a través del quals els alumnes avancen les seves concepcions i idees sobre la globalització.
- Proposta d'activitat sobre globalització presentada per Mans Unides.

Les tasques per a l'alumne que es presenten són de caràcter opcional i poden ser utilitzades tant com a activitats d'aprenentatge com d'avaluació i es presenten en l'apartat ACTUEM..

 Tasques per a l'alumne:

- Comentari de text: Globalització i desigualtat.
- Definició de conceptes sobre l'economia catalana.
- Dades estadístiques: l'IDH segons les Nacions Unides. L'activitat demana l'anàlisi d'aquest índex.
- Anàlisi de gràfic dinàmic i guió d'activitat sobre el deute extern.
- Comentari de gràfic dinàmic i article de premsa: El despegue del Àfrica subsahariana (ELPAIS.com)
- Comentari de gràfic: Exportacions dels països menys desenvolupats (OMC)
- Comentari de mapa: El mapa del hambre (elpais.com)
- Es proposa una activitat de Recerca: Creació d'un dossier de premsa (La crisi financera mundial)

 Activitats de síntesi:

- Les preguntes aparegudes a les PAU.

RECURSOS

Els recursos de Moodle que s'ha aplicat al curs són els espais de comunicació (fòrum), espais de treball col·laboratiu (glossari), l'accés a pàgines web o documents, l'accés a directoris i les tasques (especificades en l'apartat d'activitats).

A continuació es presenten cadascun d'ells:

- **Punt de trobada**: Espai de comunicació obert a qualsevol tema que es vulgui comentar i debatre.
- **Fòrum obert**: Com afecta la globalització la nostra vida diària?
- **Glossari** de conceptes relatius la globalització que es va construint paral·lelament al seguiment de la unitat.
- **Wiki**: Països en vies de desenvolupament.
- **Tasques**: apareixen descrites en les activitats d'aprenentatge i avaluació.
- **Recursos per obtenir informació**: serveixen per fer el seguiment dels continguts de la unitat. Són de la següent tipologia:
 - **Accés a directoris** amb materials útils per al professor: articles de premsa, gràfics i mapes.
 - **Accés a pàgines web**, les quals mostren informació que ajuda a desenvolupar els continguts. Poden servir com a eina complementària per fer consultes posteriors. Podeu trobar els enllaços en el blog Geografia al Batxillerat.
 - Accés a **documents en format pdf**. Bàsicament es tracta d'informes institucionals:
 - Activitat sobre globalització. Proposta de Mans Unides.
 - Organitzacions internacionals (Nacions Unides)
 - El creixement econòmic de l'Índia (Anuario Asia Pacífico 2006_Rajiv Kumar)
 - Mercat de treball i convergència: algunes lliçons de l'expansió a Catalunya. 1995-2006. Josep Oliver Alonso. Monografies (Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances).
 - L'economia catalana (Informe sobre la conjuntura econòmica. Núm 122 Setembre 2008 – Caixa Catalunya)
 - Estadístiques mundials: l'IDH (Informe de Desenvolupament Humà 2008 de PNUD)
 - Per informar-te: El Periòdic de Mans Unides sobre la Globalització.
 - Perspectives de l'Economia Mundial (FMI – Octubre 2007)
 - **Material multimèdia** que o bé es visiona des de la mateixa plataforma o es presenta amb un enllaç a la web que la facilita. Es troben vídeos, gràfics dinàmics i presentacions .
 - Vídeos: Es poden visionar **directament en la plataforma**:
 - “Los amos del mundo” Documental emès a TV2 en l'espai “Voces contra la globalización. Otro mundo es posible”.
 - Gràfics dinàmics:
 - El deute extern (elmundo.es)

▪ Presentacions:

- El deute extern: una màquina de pobresa (OdG)
- Conceptes bàsics d'Economia (slideshare)
- Terminologia de Geografia Econòmica (Slideshare)
- L'economia espanyola (Slideshare)
- Presentació: Nous mercats geogràfics, noves oportunitats i nous competidors (ump.com)
- Presentació: Països desenvolupats-subdesenvolupats (presentació de J.M.Busqueta)
- La cooperació internacional ante una encrucijada (Informe de Desenvolupament Humà, 2005 – UNDP)
- Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (Informe sobre Desenvolupament Humà, 2003 – UNDP)

ORIENTACIONS I CONSELLS D'ÚS

Tots els materials que es presenten pretenen ser un complement a la tasca que es realitza a l'aula. Han de ser utilitzats segons els objectius marcats pel professor i esdevenen material complementari de consulta per a l'alumne.

En l'estructura de presentació de la unitat es troben espais de comunicació oberts (fòrums) i espais de treball col·laboratiu (glossaris i propostes de treball en grup)

Les activitats que es presenten en l'apartat ACTUA són opcionals i són propostes obertes, on se suggereix una pauta de treball i anàlisi, però que el docent pot modificar i canviar segons els seus criteris. Totes estan dissenyades per ser realitzades de forma virtual, de manera que el resultat final de l'activitat pugui ser rebuda pel professor a través de l'espai virtual Moodle.

La modalitat de treball que es proposa és la semipresencial (amb tasques i seguiment virtuals), però també es pot adoptar exclusivament la modalitat presencial, seleccionant els recursos i prioritzant els que mostren una millor utilitat a l'aula.

Les pautes per a la realització d'activitats d'aprenentatge que mostren la interpretació i anàlisi d'alguna font, es poden trobar en el curs *Tècniques de processament de la informació*, accessible des de la portada dels cursos.

Totes les activitats són avaluables en xarxa, i permeten la retroacció a l'alumne. El programa genera fulls de càlcul on es pot anar comprovant el seguiment de l'avaluació de l'alumne.

No s'han establert els criteris d'avaluació ja que les propostes són obertes i s'han d'ajustar a la planificació didàctica i als criteris d'avaluació emprats per cada docent.